Teknologiateollisuus

20.10.2026

Viite: U 60/2026 vp

Teknologiateollisuuden lausunto U-kirjelmästä koskien päästökauppadirektiivin uudistusta

Teknologiateollisuus kiittää mahdollisuudesta lausua eduskunnan talousvaliokunnalle päästökaupan uudistusta käsittelevästä U-kirjelmästä, joka kattaa komission ehdotuksen päästökauppadirektiivin, markkinavakausvarantopäätöksen ja meriliikenteen MRV-asetuksen ja FuelEU Maritime -asetuksen muuttamisesta. Teknologiateollisuus tukee valtioneuvoston kantaa, joka korostaa vahvan päästökaupan merkitystä Suomelle.

Teknologiateollisuus tukee EU:n vuodelle 2040 asettamaa 90 prosentin päästövähennystavoitetta, joka on välietappi matkalla ilmastoneutraaliuteen vuonna 2050. EU:n 2030-luvun ilmasto- ja energiapolitiikan on luotava perusta tavoitteen saavuttamiselle.

Päästökauppa on näiden tavoitteiden saavuttamisessa keskiössä. Se on teknologianeutraali, markkinapohjainen ja koko EU:n kattava järjestelmä. Siksi päästövähennykset voidaan kohdistaa päästöoikeuden hinnan avulla sinne, missä ne voidaan toteuttaa kustannustehokkaasti. Päästökauppasektorilla pystytään saavuttamaan pääsääntöisesti kustannustehokkaampia päästövähennyksiä kuin esimerkiksi taakanjakosektorilla. Siten on perusteltua, että päästökauppasektorin osuus on suhteessa kokoaan suurempi. Ilmastotoimia on kuitenkin tehtävä laaja-alaisesti eri sektoreilla.

Päästökauppa luo myös tasaisempaa pelikenttää saastuttavien ja puhtaampien teknologioiden välille. Suomalaiset yritykset ovat edelläkävijöitä monien päästövähennyksien kannalta kriittisten teknologioiden, kuten energiatehokkuutta parantavien sekä sähköistämistä ja kestävien polttoaineiden käyttöönottoa mahdollistavien teknologioiden kehittämisessä. Samoin suomalaisissa teollisuuslaitoksissa on jo nyt investoitu merkittävästi fossiilisista polttoaineista irtautumiseen sekä energiatehokkuuteen. Puhtaiden teknologioiden kehittäminen sekä niiden käyttöönottoon investoiminen edellyttävät on ennen kaikkea pitkäjänteistä ja ennakoitavaa politiikkaa.[1]

Päästökaupan tulee siten luoda selkeä polku kohti vuosien 2040 ja 2050 ilmastotavoitteita. Uudistuksen tulee säilyttää vahvat kannustimet merkittäville päästövähennyksille ja innovatiivisten teknologioiden käyttöönotolle. Kunnianhimon tason on pysyttävä korkeana.

[1] Ks. Sitarz ym. (2024), "EU carbon prices signal high policy credibility and farsighted actors", *Nature Energy* 9(6), 691–702, https://www.nature.com/articles/s41560-024-01505-x. Tutkimuksen mukaan päästökaupan uskottava pitkän aikavälin tavoite osaltaan tukee kustannustehokasta siirtymää.

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

Teknologiateollisuuden huomiot komission esityksestä ja valtioneuvoston kannasta tiivistetysti

- Komission esitys on vaikutusarvioiden perusteella pääosin linjassa vuoden 2040 päästövähennystavoitteen kanssa. Samaan aikaan kumulatiivinen liikkeelle laskettavien päästöoikeuksien määrä kasvaisi pelkästään vuosina 2031–2040 n. 30–40 %, mikä heikentäisi nykylainsäädäntöön verrattuna edellytyksiä investoinneille puhtaisiin teknologioihin ja esimerkiksi metalliteollisuuden tuotantoprosessien uudistamiseen puhtaaseen vetyyn ja sähköön pohjautuen.

  Teknologiateollisuus pitää siksi tärkeänä, että liikkeelle laskettavien päästöoikeuksien määrää vähennetään ripeästi erityisesti ensi vuosikymmenen alussa. Lisäksi uudistuksen ei tulisi johtaa komission ehdotusta suurempaan päästöoikeuksien kokonaismäärään.
- Teknologiateollisuus ei kannata kansainvälisten yksiköiden sisällyttämistä päästökauppaan. Vaikka yksiköillä on asemansa globaalien päästövähennyksien ja hiilen hinnoittelun edistämisessä, niitä tulisi ensisijaisesti käyttää päästökaupan ulkopuolisena joustomekanismina. Yksiköitä tulisi hyödyntää strategisesti osana EU:n ilmastopolitiikkaa siten, että ne luovat kysyntää puhtaiden teknologioiden viennille ja vahvistavat EU:lle tärkeitä kumppanuuksia, esimerkiksi ehdokasmaiden kuten Ukrainan integraatiota.
- Teknologiateollisuus suhtautuu valtioneuvoston tavoin kriittisesti ilmaisjaon jatkamiseen voimassa olevaa aikataulua pidempään. Teknologiateollisuus voi kannattaa ilmaisjaon ehdollisuuden kasvattamista, mikäli ilmaisjako kuitenkin kasvaa ja se toteutetaan tavalla, joka ylläpitää päästökaupan kustannustehokkuutta. Ehdollisuuden on myös oltava yritysten liiketoiminnan kannalta tarkoituksenmukaisesti toteutettavissa, yksiselitteistä soveltaa ja hallinnollisesti kevyttä. Lisäksi WTO-yhteensopivan vientimekanismin valmistelua tulisi jatkaa.
- Teknologiateollisuus pitää komission ja valtioneuvoston tavoin kannatettavana sisällyttää pysyvät poistot päästökaupan piiriin. Valtioneuvoston tavoin pidämme kuitenkin tärkeänä varmistaa, että komissio pystyy tosiasiallisesti hankkimaan suunnitellut poistot ja että nettopäästöt eivät poistojen sisällyttämisen myötä kasva. Lisäksi poistojen osto-ohjelman tulisi huomioida laajasti erilaiset pysyvät poistot mahdollistavat teknologiat.
- Päästökauppatulojen osalta pidämme tärkeänä tulojen kohdistamista erityisesti niille sektoreille, joihin päästökauppa vaikuttaa. Komission esitys kohdentaisi varojen käyttöä tervetulleesti erityisesti teollisuuden vähähiilisyyden edistämiseen. Lisäksi innovaatiorahaston jatko sekä uusi teollisuuden vähähiilistämispankki ovat pääosin tervetulleita ehdotuksia. Neuvotteluissa tulee kuitenkin varmistaa erityisesti vähähiilisyyspankin osalta, että rahoitus kohdistuu laatuun ja vaikutuksiin pohjautuen pääasiallisesti edelläkävijäinvestoinneille.
- Pidämme pääasiallisesti kannatettavana päästökaupan laajentamista mm. yhdyskuntajätteen polttoon. Jätteenpolton osalta sisällyttämisen tulisi kuitenkin tapahtua voimassa olevan lainsäädännön suuntaviivoja mukaillen aikaisemmin, kuin komissio ehdottaa.

Muutokset lineaariseen vähennyskertoimeen (LRF)

Komission esitys on vaikutusarvioiden perusteella pääosin linjassa 2040-ilmastotavoitteen kanssa. Käytännössä komission esitys lisäisi kuitenkin merkittävästi liikkeelle laskettavien oikeuksien määrää nykylainsäädäntöön verrattuna. Päästöoikeuksia vuosittain vähentävä kerroin LRF laskisi nykyisestä 4,4 prosentista 3,7 prosenttiin 2031 alkaen ja 1,7 prosenttiin 2036 alkaen. Mikäli kansainvälisiä yksikköjä ei käytettäisi niiden heikon saatavuuden ja laadun vuoksi, LRF olisi 2,7 % 2036 alkaen.

Esitys lisää Teknologiateollisuuden arvion[2] mukaan liikkeelle laskettavien oikeuksien määrää yhteensä noin 30–40 % riippuen kansainvälisten ilmastoyksiköiden käytöstä pelkästään vuosien 2031 ja 2040 välillä. Vuosien 2031 ja 2050 välillä kumulatiivinen määrä voisi olla jopa yli 65 % suurempi, mikäli LRF olisi 1,7 % vuodesta 2036 lähtien.

Päästöoikeuksien kokonaismäärä vaikuttaa olennaisesti tarpeeseen tehdä päästövähennyksiä, sillä yksi päästöoikeus oikeuttaa tuottamaan yhden tonnin khk-päästöjä. Näin kokonaisuutena liikkeelle laskettavien oikeuksien määrän kasvattaminen, erityisesti yhdistettynä muihin ehdotettuihin muutoksiin, heikentäisi nykylainsäädäntöön verrattuna päästökaupan antamaa markkinaehtoista kannustinta ottaa käyttöön puhtaita ratkaisuja ja siten edelläkävijäinvestointien edellytyksiä.

Neuvotteluissa tulisi tavoitella esitettyä tiukempaa vähennyskerrointa. Teknologiateollisuus yhtyy valtioneuvoston kantaan siitä, että LRF-kertoimen tulisi olla erityisesti kauden 2031–2040 alussa korkea. Tällainen aikataulu päästöoikeuksien liikkeelle laskemiseksi sekä tunnistaisi tarpeen painottaa päästövähennyksiä lähitulevaisuuteen että antaisi realistisen aikataulun niille sektoreille, joilla päästöjen vähentäminen kohti ilmastoneutraaliutta vuonna 2050 on haastavaa.

Teknologiateollisuus yhtyy myös valtioneuvoston kantaan siitä, että LRF-kertoimessa ei lähtökohtaisesti tulisi huomioida kansainvälisten yksiköiden käyttöä. Komission esitystä mukaillen tämä tarkoittaisi 3,7 prosentin kerrointa 2031–2035 ja 2,7 prosenttia sen jälkeen. Lähes vastaava liikkeelle laskettavien päästöoikeuksien määrä saavutettaisiin Teknologiateollisuuden arvion mukaan myös, jos nykyinen kerroin 4,4 prosenttia säilyisi vuoteen 2035 ja muuttuisi 1,7 prosenttiin tämän jälkeen.

Kansainväliset yksiköt

Pariisin sopimuksen mukaisilla kansainvälisillä yksiköillä on roolinsa EU:n ilmastopolitiikassa ja hiilen hinnoittelun edistämisessä globaalisti. Teknologiateollisuus katsoo kuitenkin lähtökohtaisesti, että kansainvälisiä yksiköitä ei pitäisi sisällyttää päästökauppaan. Yksiköitä tulisi käyttää ensisijaisesti joustomekanismina, jonka avulla jäsenvaltiot voivat saavuttaa kansalliset tavoitteensa sekä EU:n yhteiset tavoitteet. EU:n ja jäsenvaltioiden tulisi hyväksyä vain korkealaatuisia päästöyksiköitä. Niiden tulee perustua aidosti lisäisiin ja pysyviin toimiin, jotka johtavat todellisiin päästövähennyksiin.

[2] Arvio pohjautuu historialliseen dataan ja se on vahvistettu yhdenmukaiseksi komission vaikutustenarvioinnissa esitettyjen lukujen kanssa. Arvio kattaa päästökaupan nykyisin kattamat toiminnot eli kiinteät laitokset sekä meriliikenteen ja ilmailun siltä osin, kuin niiden päästöt kuuluvat päästökaupan piiriin.

Mikäli kansainväliset yksiköt sisällytetään osaksi päästökauppaa, Teknologiateollisuus katsoo valtioneuvoston tavoin, ettei kansainvälisiä yksiköitä tulisi voida käyttää suoraan esimerkiksi päästöoikeuksien luovutusvelvollisuuden täyttämiseen. Näin ollen komission ehdottama tapa hankkia mahdollisia yksiköitä keskitetysti on kannatettava.

Kansainvälisiä yksiköitä tulisi käyttää strategisesti osana EU:n ilmastopolitiikkaa siten, että ne luovat kysyntää puhtaiden teknologioiden viennille ja vahvistavat EU:lle tärkeitä kumppanuuksia. Niiden avulla voidaan tukea myös EU:n jäsenehdokasmaiden kuten Ukrainan vähähiilistymistä ja mukautumista EU:n ilmasto- ja energiapolitiikkaan. Tämä tukisi pitkällä aikavälillä suoraan EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista.

On perusteltua, että komission esitys sisältää mahdollisuuden olla sisällyttämättä yksikköjä päästökauppaan, mikäli markkinoilta ei ole saatavissa riittävästi laadukkaita yksiköitä. Teknologiateollisuus kiinnittää huomiota siihen, että tätä tarkastellaan komission esityksen mukaan vasta vuonna 2033. Ottaen huomioon sen, että LRF-kertoimen asettaminen 1,7 prosenttiin 2,7 prosentin sijaan kasvattaisi vuosina 2031–2050 liikkeelle laskettavien päästöoikeuksien määrää merkittävästi eli yli 35 prosenttiyksikköä, saavat toimijat varmuuden pitkällä aikavälillä tarvittavista päästövähennyksistä suhteellisen myöhään. Arvioinnin aikaistaminen esimerkiksi vuoteen 2030 parantaisi järjestelmän ennakoitavuutta.

Ilmaisjako

Komissio ehdottaa ilmaisjaon jatkoa vuoteen 2040 asti. CBAM-sektoreilla ilmaisjaon päättyminen ja samoin automaattisesti CBAM:n täysi käyttöönotto siirtyisivät vuodesta 2034 vuoteen 2038. Lisäksi ilmaisjaon osuus olisi vuosina 2028–2033 nykyistä suurempi ja CBAM-todistuksia tulisi vastavuoroisesti luovuttaa vähemmän. Ilmaisjaon vertausarvoihin ehdotetaan myös muutoksia.

Teknologiateollisuus tukee ilmaisjaon alasajon etenemistä nykylainsäädännön mukaisessa aikataulussa ja samassa tahdissa hiilirajamekanismin käyttöönoton kanssa. Teknologiateollisuus ei siten kannata esitystä ilmaisjaon lisäämisestä nykyisestä ja jakaa valtioneuvoston näkemyksen siitä, että aikataulun tulisi säilyä mahdollisimman lähellä voimassa olevaa aikataulua. On kuitenkin hyvä, että esityksessä samantahtisuus hiilirajamekanismin käyttöönoton kanssa edelleen toteutuu, eikä tähän esitetä muutosta.

Esitys lisäisi merkittävästi ilmaisjaon määrää 2030-luvulla ja heikentäisi siten päästöoikeuden hintasignaalia. Teknologiateollisuus suhtautuu siksi yleisesti myönteisesti komission esitykseen ilmaisjaon ehdollisuudesta 2030-luvulla. Ilmaisjako voisi tällöin toimia osaltaan teollisuuden uudistumisen ajurina. Ehdollisuus merkitsee jossain määrin muutosta päästökaupan markkinalähtöisyyteen ja se on määriteltävä huolellisesti. Teknologiateollisuus katsoo valtioneuvoston tavoin, että epävarmuuden välttämiseksi ehdollisuus pitäisi määritellä mahdollisimman tyhjentävästi direktiivissä eikä delegoidussa säädöksessä.

Ehdollisuuden on oltava yritysten liiketoiminnan kannalta tarkoituksenmukaisesti toteutettavissa, yksiselitteistä soveltaa ja hallinnollisesti kevyttä. Ehdollisuudessa tulee huomioida teollisten investointien toteuttamisen eri vaiheet, muun muassa suunnittelu-, luvitus-, verkkoliityntä ja rahoitusprosessit. Investointisuunnitelmissa on voitava hyödyntää

esimerkiksi kestävyysraportointidirektiivi CSRD:n mukaisia ilmastosiirtymäsuunnitelmia. Julkisiin investointisuunnitelmiin voi liittyä yritysten liiketoimintasalaisuuksiin tai kilpailuoikeuteen liittyviä riskejä, jotka on huomioitava ehdollisuuden yksityiskohtaisessa määrittelyssä. Samalla on arvioitava suuremman osan ehdollisuudesta sitomista toimeenpanoon. Ehtojen on oltava myös ilmastonäkökulmasta riittävän vahvat.

Investointivaatimusten lukitseminen tiettyihin yksittäisiin laitoksiin ja toimijoihin voi luoda esteitä yritysten uudistumiselle. Teknologiateollisuus kannattaa komission lähtökohtaa, että suunnitelmat voivat kattaa myös useiden yritysten yhteisiä toimenpiteitä. Yritysten yhteisiä hyväksyttäviä investointeja voisivat olla esimerkiksi yhteiset tuotanto-, energia-, vety-, hiilentalteenotto-, materiaalikierto- ja infrastruktuurihankkeet sekä pitkäaikaiseen toimitussopimukseen perustuvat investoinnit, mikäli investoinnin ja päästövähennyksen välinen yhteys voidaan luotettavasti osoittaa. Lisäksi tärkeää olisi myös huomioida tilanteet, jossa vähähiilistyminen toteutetaan kolmannen osapuolen toimittamana hankkeena tai palveluna, esimerkiksi vähähiilisen lämmön, sähkön tai vedyn tuotantona.

Edelläkävijöiden kannusteiden kannalta on perusteltua, että vähäpäästöisimmät toiminnanharjoittajat vapautettaisiin ehdollisuudesta. Valtioneuvoston tavoin Teknologiateollisuus pitää tärkeänä varmistaa, että jo aiemmin päästövähennyksiin investoineet laitokset eivät joudu heikompaan asemaan esimerkiksi siksi, että ehdollisuuden edellyttämät investoinnit on tehty jo aiemmin. EU-rahastoista saadun tuen perusteella myönnettävien vapautusten tulee olla oikeasuhtaisia ja perustua siihen, että tuettu investointi vastaa ehdollisuuden tavoitetta.

Teknologiateollisuus huomauttaa, että odotusten vastaisesti komissio ei esittänyt osana ETS-esitystä vientimekanismia, joka vastaisi CBAM:n jättämään aukkoon hiilivuotosuojalle kolmansilla markkinoilla. Pidämme WTO-yhteensopivan, CBAM-tuotteiden arvoketjun kattavan vientimekanismin käyttöönottoa tarpeellisena.

Epäsuorien kustannuksen tukemismahdollisuudesta luopuminen vähentäisi EU:n sisäistä valtiontukikilpailua. Hiilirajamekanismin laajentamista epäsuoriin päästöihin ei kuitenkaan tule tehdä ennen kuin saatavilla on riittävän yksityiskohtainen ja luotettava arvio nykyisen mekanismin vaikutuksista metallien käyttäjien ja tuottajien kustannuksiin ja kilpailukykyyn sekä sen todellisesta kyvystä estää hiilivuotoa. Teknologiateollisuus kiinnittää huomiota myös hiilirajamekanismin alavirran laajennuksen yhteisvaikutuksiin.

Markkinavakausvaranto (MSR)

Komissio täydentää aikaisempaa ehdotusta markkinavakausvarantoon (MSR) koottujen päästöoikeuksien mitätöinnin lopettamisesta ehdottamalla muutoksia mm. sisäänotto- ja liikkeellelaskurajoihin. Uudet rajat pienenisivät liikkeelle laskettavien oikeuksien määrän pienentyessä. Lisäksi sisäänottoprosentti laskettaisiin vuodesta 2028 alkaen 24 prosentista 12 prosenttiin, ja sisäänoton ja liikkeelle laskun määrittävän liikkeellä olevien oikeuksien määrän (TNAC) määritelmää muutettaisiin.

Teknologiateollisuuden mielestä markkinavakausvarannon säätäminen soveltumaan paremmin tiukkenevaan markkinaan on perusteltua. Siksi Teknologiateollisuus pitää dynaamisten raja-arvojen käyttöönottoa kannettavana.

Teknologiateollisuus korostaa, että markkinavakausvarannon toiminnan on perustuttava läpinäkyviin ja ennalta määriteltyihin sääntöihin. Päästökaupan kokonaisuutena tulee tarjota markkinoille ennakoitava pitkän aikavälin niukkuussignaali. Toistuvat poliittiset muutokset päästöoikeuksien määrään heikentävät teollisten vähähiilisyysinvestointien rahoitettavuutta.

Esityksessä MSR:n raja-arvot perustuvat jatkossakin päästöoikeuksien määrään, eivät hintaan. Tällöin MSR:n toiminta tähtää pikemminkin toimivaan, vakaaseen ja likvidiin markkinaan kuin päästöoikeuden hinnan sääntelyyn tai rajoittamiseen ja siten hintasignaalin itsetarkoitukselliseen heikentämiseen.

Esitetty asteittainen vapautusmekanismi, jossa MSR vapauttaisi vain tarvittavan määrän päästöoikeuksia 400 miljoonan raja-arvon saavuttamiseksi 100 miljoonan päästöoikeuden sijaan, tukee osaltaan tätä. Volyymipohjainen järjestelmä sopii myös paremmin päästökaupan toimintalogiikkaan, jossa säännellään nimenomaan päästöjen määrää eikä hintaa.

Hiilen talteenotto, varastointi ja hyötykäyttö

Teknologiateollisuus painottaa, että päästöjen vähentäminen on ilmastonmuutoksen hillinnässä ensisijaista. Pysyvien poistojen rajattu integroiminen päästökauppaan on samaan aikaan hyödyllinen tapa edistää hiilidioksidin talteenoton käyttöönottoa ja kaupallistumista.

Integroinnin tapa saattaa heikentää osaltaan päästökaupan alaisten toimien kustannustehokkuutta, sillä poistojen rahoittamiseen tarvitaan nykyisten ennusteiden valossa enemmän rahoitusta kuin mitä päästöoikeuksien huutokauppaamisella tullaan keräämään[3]. Siksi on tärkeää varmistaa, että komissio pystyy varmasti hankkimaan liikkeelle laskemiaan päästöoikeuksia vastaavan määrän poistoja ja takaamaan päästökaupan tavoitetason kokonaisuutena.

Teknologiateollisuus pitää siksi valtioneuvoston kannan tavoitetta nettopäästöjen kasvun välttämisestä tärkeänä. Päästöoikeuksien liikkeelle lasku tulisi esimerkiksi kytkeä tiukemmin riittävien poistojen hankkimiseen. Lisäksi komission ehdotuksesta poiketen poistojen hankintaan varattuja päästöoikeuksia ei tulisi laskea liikkeelle vuoden 2041 jälkeen, mikäli niitä jää huutokauppaamatta. Näin voitaisiin hillitä myös bruttopäästöjen kasvua.

Teknologiateollisuus kannattaa valtioneuvoston kantaa tuotteisiin kemiallisesti pysyvästi sitoutuneen hiilen huomioinnista. Tällä hetkellä fossiiliperäisen hiilidioksidin talteenotossa huomioidaan jo voimassa olevassa lainsäädännössä myös pysyvästi kemiallisesti tuotteisiin sitoutunut hiili. Sen sijaan ehdotuksessa bioperäisen hiilidioksidin talteenotossa huomioitaisiin ainoastaan pysyvä varastointi ainakin vuoteen 2034 asti. Koska Suomella ei ole alueellaan varastointiin soveltuvia geologisia muodostelmia, tämä asettaa Suomen rakenteellisesti takamatkalle poistojen tuottamisesta bioperäisen CO2:n saatavuudesta huolimatta.

[3] IEA: Driving down the cost of carbon removal: Why innovation matters, 27.5.2025.

Teknologiateollisuus kannattaa komission ehdotusta mahdollistaa toiminnanharjoittajan omien päästöjen kattaminen itse tuottamillaan hiilenpoistoilla vaihtoehtona poistojen myymiselle.

Päästökaupan ja muun ilmastosääntelyn on tunnistettava ero fossiilista ja biologista alkuperää olevan hiilidioksidin välillä niiden ilmastovaikutuksiin perustuen. Yllä kuvattu ero tuotteisiin sitoutuneen hiilen kohtelussa tarkoittaa käytännössä, että fossiiliperäisen hiilidioksidin talteenottoon on lainsäädännössä vahvemmat ja laajemmat kannusteet kuin bioperäisellä hiilellä, kuten valtioneuvoston kannassa todetaan.

Teknologiateollisuus pitää myönteisenä, että esitys mahdollistaa edelleen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen hiilidioksidin talteenoton kautta. Joissakin teollisissa prosesseissa ja käyttökohteissa, kuten meriliikenteessä, fossiilisen hiilidioksidin talteenotto voi olla teknistaloudellisesti perusteltu keino vähentää päästöjä. Komissio ehdottaa myös rajattuja muutoksia talteen otetun hiilidioksidin hyötykäytön (CCU) tukemiseksi. Velvoite luovuttaa oikeuksia siirrettäisiin talteenotosta lopputuotteiden polttoon (muovien ym. osalta) tai jakeluun (polttoaineiden osalta). Muutos huomioi aiempaa paremmin hiilidioksidin hyödyntämisen lyhytkestoisissa tuotteissa. Hiilen talteenottoa ja varastointia sekä hyötykäyttöä edistäessä on luotava säännöt hiilidioksidin lisäksi muille hiiliyhdisteille kuten hään ja kiinteässä olomuodossa oleva hiilelle ja määrittää niille tarkoituksenmukaiset elinkaari-, pysyvyys-, seuranta- ja vastuusäännöt. On tärkeää varmistaa, että päästökirjanpito säilyy luotettavana ja että mahdollisilta päällekkäisyyksiltä ETS2:n osalta vältytään.

Hiilen talteenottoa ja hyötykäyttöä edistävässä lainsäädännössä on huomioitava hiilidioksidin lisäksi muut soveltuvat hiiliyhdisteet, kuten hiilimonoksidi.

Teknologiateollisuus pitää perusteltuna, että ehdotuksen mukaan komissio arvioi tulevaisuudessa myös poistojen markkinaehtoisempaa integrointia päästökauppaan. Samalla on tärkeää varmistaa, ettei poistojen sisällyttäminen ohjaa biomassan käyttöä tai bioperäisiä hiilivirtoja epätarkoituksenmukaisesti.

Päästökauppatulojen käyttö ja EU-tason rahoitusinstrumentit

Teknologiateollisuus kannattaa komission ehdotuksen lähtökohtaa, jossa päästökauppatuloja pyrittäisiin kanavoimaan tehokkaammin teollisuuden päästövähennysten edistämiseksi EU-tason välineiden ja jäsenmaiden kautta. Tuloja tulisi käyttää ensisijaisesti sellaisten teknologioiden kehittämiseksi ja kaupallistamiseksi, jotka eivät ole vielä riittävän kypsiä tai joilla ei ole tasapuolisia kilpailuolosuhteita fossiilisiin vaihtoehtoihin nähden.

Teknologiateollisuus pitää tärkeänä, että päästökauppatulot suunnattaisiin ensisijaisesti sektoreille, joihin päästökauppa vaikuttaa. Komission esitys velvoittaa jäsenmaita käyttämään vähintään 50 prosenttia kansallisista päästökauppatuloista esimerkiksi teollisuuden vähähiilisyyshankkeiden edistämiseen edistää tätä periaatetta. Tulojen ohjaamisessa on huomioitava, että päästökaupalla on vaikutuksia myös arvoketjuissa päästökauppaan kuuluvien laitosten ulkopuolella.

Komission ehdottaman 50 prosentin osuuden rinnalla ehdotus heikentää aiempaa velvoitetta käyttää 100 prosenttia tuloista ilmastoon liittyviin toimiin. Teknologiateollisuus ei kannata tätä muutosta. Päästökauppatulot tulisi jatkossakin käyttää täysimääräisesti ilmastoon liittyviin toimiin.

Teknologiateollisuus kannattaa innovaatiorahaston lisärahoitusta ja suhtautuu yleisellä tasolla myönteisesti esitykseen teollisuuden vähähiilistämispankin perustamisesta. Pidämme tärkeänä, että niin olemassa olevat kuin uudet instrumentit kohdentaisivat rahoitusta hankkeille kilpailullisesti laatukriteereihin perustuen. Teknologiateollisuus katsoo, että rahastojen keskeiset rahoituskriteerit tulisi määritellä suoraan direktiivissä eikä komission delegoiduilla säädöksellä. Viittaus maantieteelliseen kattavuuteen tulisi poistaa innovaatiorahaston kriteereistä, sillä tämä ohjaa rahoitusta muilla kuin laatuun ja kilpailuun perustuvilla kriteereillä.

Teknologiateollisuus suhtautuu varauksella ehdotukseen ”first-come, first-served” -periaatteella toimivasta rahoitusinstrumentista osana teollisuuden vähähiilistämispankkia. Mikäli investointikiihdytin toteutettaisiin ehdotetun kaltaisena, on perusteltua soveltaa vähintään ennakkoon määriteltyä laatukynnystä, joka kattaisi esimerkiksi hankkeen lisäisyyden, elinkaarisen päästövähennyksen, toteutusvalmiuden, skaalautuvuuden, arvonluonnin ja julkisen tuen tarpeen.

Keskittyminen erityisesti teollisuuden päästövähennyksiin on perusteltua, sillä energiaintensiivisen teollisuuden päästövähennykset edellyttävät merkittäviä askeleita tuotantoprosessien uudistamiseksi esimerkiksi puhtaaseen sähköön ja vetyyn pohjautuvien, monilta osin uusien teknologioiden avulla. Yleisellä tasolla on lisäksi tärkeää, ettei eri teknologiakehityksen vaiheisiin kohdistettujen rahoitusvälineiden välille synny katvealueita.

Yleisesti hiilen hinnanerosopimusten ja vältettyihin päästötonniin perustuvien tukien vertailutason tulee kuvata realistista investointia edeltävää fossiilista vaihtoehtoa. Menetelmän tulee olla tuotantoreittineutraali ja perustua yhtenäisiin elinkaarisiin päästölaskentasääntöihin. Osa rahoituksesta tulisi varata ensimmäisille kaupallisille laitoksille ja uusien teknologioiden käyttöönottoon.

Teknologianeutraaliuden tulisi toteutua aikaisempaa vahvemmin myös tulojen käytössä, ja rahoitusta on pystyttävä kohdistamaan laajasti puhtaaseen energiaan ja teknologiaan pohjautuville hankkeille niiden ilmastovaikutusten ja laatukriteerien, ei yksittäisen teknologian tai energialähteen perusteella.

Meri- ja lentoliikenne

Teknologiateollisuus pitää perusteltuna meriliikenteen päästökaupan laajentamista aikaisempaa pienempiin aluksiin. Tämä luo osaltaan kannusteita vaihtoehtoisten käyttövoimien käyttöönotolle näissä alustyypeissä. Oman päästökauppajärjestelmänsä lisäksi EU:n on edistettävä aktiivisesti meriliikenteen kansainvälistä hiilen hinnoittelua IMO:n puitteissa. Mikäli IMO:ssa saavutetaan päästöjä hinnoitteleva ratkaisu, EU:n päästökauppaa on mukautettava päällekkäisen kustannustaakan välttämiseksi.

Teknologiateollisuus pitää tärkeänä, että meriliikenteen päästökaupassa on jatkossakin huomioitu talvimerenkulku jääluokitettuja aluksia koskevan helpotuksen kautta. Poikkeuksen tulisi kuitenkin jatkua myös vuoden 2035 jälkeen, sillä haastavat talvimerenkulun olosuhteet ovat pysyvä Suomen saavutettavuuteen vaikuttava tekijä.

Teknologiateollisuus pitää kannatettavana komission ehdottamaa kestävien polttoaineiden käyttöä edistävää mekanismia. Mekanismi toteuttaisi periaatetta päästökauppatulojen ohjaamisesta takaisin niille sektoreille, joihin päästökauppa vaikuttaa.

Mahdollisuus käyttää tuloja laajasti erilaisiin ratkaisuihin, kuten biopolttoaineisiin, biokaasuun sekä synteettisiin polttoaineisiin ja vaihtoehtoisiin propulsioteknologioihin on teknologianeutraaliuden kannalta tervetullut linjaus. Tuettavien vähähiilisten polttoaineiden välille ei tule muodostaa perusteettomia tuotantoreittiin perustuvia eroja. Mekanismin tulee mahdollistaa riittävän pitkäaikaiset ja ennakoitavat polttoaineen hankintasopimukset, jotta tuki voi aidosti parantaa uuden tuotantokapasiteetin investointikelpoisuutta.

Ehdotus meriliikenteen raportoinnin yksinkertaistamisesta on kannatettava.

Teknologiateollisuus pitää perusteltuna edistää edelleen hiilen hinnoittelua myös lentoliikenteessä EU:n päästökaupan ja CORSIA-järjestelmän kautta. Hiilen hinnoittelu vahvistaa kannusteita päästövähennyksille ja esimerkiksi kestävien polttoaineiden käyttöönotolle, ja päästökaupan laaja soveltamisala edistää toimivaa ja kustannustehokasta markkinaa. Samalla päästökaupan maantieteellisessä kattavuudessa on huomioitava Suomen saavutettavuuden turvaaminen.

Yhdyskuntajätteen poltto

Teknologiateollisuus kannattaa esitystä päästökaupan laajentamisesta jätteenpolttoon. Laajennus luo tasapuolisemmat kilpailuolosuhteet eri energialähteiden välillä sekä edistää kustannustehokkaita päästövähennyksiä ja kiertotaloutta. Haitallisen jätteen poltto jäisi edelleen päästökaupan ulkopuolelle, mikä on perusteltua jätehierarkian kannalta.

Teknologiateollisuus kuitenkin huomauttaa, että esitetty aikataulu asteittaisesta laajennuksesta 2031–2035 on hitaampi kuin voimassa olevassa ETS-direktiivissä arvioitavaksi esitetty aloitusvuosi 2028. Valtioneuvoston tavoin Teknologiateollisuus kannattaa jätteenpolton sisällyttämistä päästökauppaan jo aiemmin.

Muut huomiot

Teknologiateollisuus pitää perusteltuna, että päästökaupan alaraja säilyy teholtaan yli 20 MW laitoksissa. Laitosrajojen, nimellisen lämpötehon, välituotteiden siirtojen ja päästövastuun määrittely ei saa johtaa saman päästön kaksinkertaiseen hinnoitteluun eikä jättää todellista päästöä järjestelmän ulkopuolelle.

Teknologiateollisuus katsoo, että päätös jättää yli 95-prosenttisesti biomassaa polttoaineenaan käyttävät laitokset päästökaupan ulkopuolelle heikentää kannustimia fossiilista polttoaineista irtautumiseen ja vaikuttaa merkittävästi bioenergiapohjaisiin

vähähiilisyysratkaisuihin investoineiden toimijoiden liiketoimintaan. Kyseiset laitokset tulisi palauttaa päästökaupan piiriin.

Kunnioittavasti,

Petteri Heliste
Asiantuntija, kestävä kehitys
+358 40 7640929
petteri.heliste@teknologiateollisuus.fi